

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 151.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g01-shoot-d1e40367/facsimile.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

skal derall endnu hie det Løfte, at denne Comitee, hvis den bliver nedsat, maatte blive nogenlunde tidlig sammensat, og komme til at bestaae af 15 Medlemmer, nemlig 10 ved Valg af Medlemmerne og 5 ved frit Valg af Forsamlingen.

Nem naaget der saaledes, hvis dette bliver Tilfaeldet, vil blive gjort Gældende af Forsamlingens Medlemmer Leilighed til i Afteningerne at udtale sine Ansættelser om dette vigtige Spørgsmaal, skal jeg dog, da det endnu er tvivl, om Forslaget vil vinde Forsamlingens Bifald, vilde mig at fremsette nogle enkelte Bemærkninger med Hensyn til Sagens Realitet. Jeg har vistnok tidligere hørt de samme Lovl og Betænkeligheder, som den ærde Proponent, og jeg har ved en anden Leilighed offentligt udtalt mig om det Mislige i nu at foretage denne Sag; men jeg skal ikke nægte, at denne Anstalt har noget forantrækt sig hos mig ved at see, at Regjeringen fra sit Standpunkt ikke har fundet nogen Betænkelighed ved at forelægge Forsamlingen Lovudkastet til Lovforslaget. Det er vistnok, som den ærde Proponent har anført, i Fremtidsministerens Tale udbrødt, at Grundten til, at Regjeringen ikke mere havde fremfærdet Forsamlingens Sammenkomst, var det lidet Udsigtfulde i, at vedtage en Forsamling, saalange de Deputerede fra Sleibsig ikke havde bevilget deri; men det er dog i Forbindelse dermed tilføjet, at Sagen nu ikke længere kan udsættes, og af hvad et æret Medlem af Ministeriet idag har udtalt, maatte det antages fuldkommen klart, at man daaede er berettiget til at behandle Sagen, og at de Indvendinger, som kunne gjøres derimod, have været Regjeringen vel bevidste, men at det ikke desto mindre er Regjeringens Ansættelse, at den nu ikke længere kunde udsætte at forelægge Forsamlingen Lovudkastet. Jeg skal ikke nægte, at jeg forsvarede, at Meningen af den afsluttede Waabenstilstandens Convention var den, at den hele lovgivende Virksomhed med Hensyn til Hertugdømmet Sleibsig skulde hulle under Waabenstilstanden, men efter hvad hint Medlem af Ministeriet har udtalt, og som jeg maatte antage er udtalt som Ministeriets Mening, er det jo klart, at der ikke er den mindste Tvivl om, at Forsamlingen kan overleve og vedtage den Grundlov, som af Regjeringen er forelagt, og at dette efter Ministeriets Ansættelse er et aldeles lovligt Forhold, som ikke griber ind i den facitæ Tilstand. Disse Udtalelser fra Ministeriets Side have dog mig ikke lidet forstærket Lovl og Betænkeligheder, som jeg fra den Side ellers kunde have hørt. Jeg skal derfor ikke nægte, at det har noget meget Betænkeligt ved sig, at Forsamlingen seto, naar Regjeringen ikke finder det nødvendigt, tager Initiativet til at faa den Lovudkastet og til at stille denne vigtige Sag, den ene, hvorfor Forsamlingen er sammensat, i Bero. Derfor lovet denne Udsættelse kun var for en vis Fort og nemlig det mest Tid, vilde Sagen have mindre Betænkelighed; ja seto om denne Tid var forlængt til de 4 eller 5 Maaned, som endnu haare tilbage, indtil Waabenstilstanden er udløbet, vilde denne Hændelse forevigtigt ikke forste Tid, ikke hos mig varre offentlige Betænkeligheder, naar det var sikkert og gjort, at Forholdene til den Tid vare saaledes endede, at de stedvige Deputerede da tilligemed Rigsdagsmedlemmene fra Danmark kunde behandle og vedtage Lovudkastet; men det foresaarer mig meget tvivlsomt, om Sagen vilde blive udsat blot til dette Tidspunkt, og ikke maatte se til et langt fremere. Jeg har ikke ganske fattet den ærde Proponents Ytringer, naar han har bemærket, at hans Tale ikke var, at dette Lovudkastet skulde udsættes paa en ubestemt Tid; thi da han anmeldte sit Forslag den 3de i forrige Maaned, gif det netop ud paa, om det ikke skulde være nødvendigt, at udsætte denne Sag „indtil videre“. Jeg naarer ogsaa den samme Frygt, som det Medlem af Forsamlingen, der nylig fremsette Kvindespørgsmaal i denne Sag, at det vilde gjøre et sørgeligt Indtryk paa Folket, dersom Forsamlingen ikke nu fuldbrogt det Bærf, til hvis Udførelse den er kommen sammen, men gif fra hsaanden uden at have dragt denne store Sag til Unde; thi, Hønds jeg for min Person ingenlunde naarer nogen Frygt for, at Lovudkastet skulde blive trængt tilbage i Danmark, kan jeg dog meget vel forestille mig, at en stor Deel af Folket kan naare grundet Frygt i denne Henseende, og, at man navnlig kan frygte for, at der under Omstændigheder af Personer og Forhold, under en indtrædende Reaction i Europa, som maatte se nærmere, end man troer, og under den Jubel, som

Magter, der ere mindre gunstige hente for Høstfriheden, kunde komme til at see paa Danmarks Politik, i alt Fald kunde see saadanne Forandringer i Grundlaget for det betubede Lovudkastet, som maatte anses lidet ønskelige. Det er disse Betragtninger, som jeg har troet at burde udtale allerede paa Sagens nærværende Standpunkt; men jeg indrømmer, at Sagen er af den Betydning, at den bør gjøres til Gjenstand for en omhyggelig Lovforsættelse og derfor henvises til Afteningerne og berettes behandlet i en dertil valgt Comitee.

Notizen: Naar jeg har sagt Ordet i denne Sag, da er det ikke for at modarbejde, at den bliver overgivet en Comitee til Forsættelse, thi derall anser jeg den vigtig nok, men det er for at anføre de Grunde, der synes at tale imod den, forsaavidt den gaar ud paa at udsætte Behandlingen af Grundloven. Man siger for det Første, at ogsaa er ikke opgivet; men jeg troer dog, at meget ofte fører ogsaa til opgivet. Som i det eneste Menneskes Liv, saaledes gjøres det ogsaa i Hoffens Liv. Lidelser, som det gjælder om at gribe og benytte, og som, naar man løber dem gaar ubemærkede forbi, vende aldrig mere tilbage. Saadanne Lidelser have ikke selvstændigt været til Gavn i det danske Høstfrihed; de ere sig selvstændigt bleve benyttede, og dette indholder maatte den væsentlige Grund til Danmarks nærværende Ksmagt. Et saadant Lidelser er ogsaa nu til Gavn, da en søkelig og frivillig Ksmagt har tilbudt en fri Forsamling, som længe har været ønsket; de udsættede Forhold ere af den Betydning, at de trods at deres Forsættelse dog ikke for Lidelser lægge nogen Hindring imod for, at Tilbudet bliver benyttet. Den nærværende Forsamling er af den Betydning, at der synes at vilde blive en langt større Sammenkomst, end man kunde have formodet; thi vel har der været megen Tale om Vestre og Østre, men man har dog ikke mærket ret meget dertil, saa der er virkelig Grund til at haabe, at der vil blive Uenighed om de væsentlige Punkter i Grundloven. Saalædes er Lidelser gunstige for en fri Forsamling; men en meget kort Tid kan forandre alle disse Forhold, daaede med Hensyn til vor Konges Person, de fremmede Magter og Stemningen i Forsamlingen. Man anfører nok som en Grund til at udsætte Grundlovens Behandling, at Sleibsigerne nu ikke kunne vedtage deri; men jeg vil dog spørge, om man troer, at der er nogen Grund til at antage, at Sleibsigerne vilde misunde os en fri Forsamling, fordi de nu ikke kunne dele den med os; om det skulde vende deres Hjertier fra os, at der i Danmark blomstrer en Frihed, de selv ønske, som vi vilde med Hjertens Glæde dele med dem, saalæst det er muligt, og i hvilken vi gjerne vilde indrømme saadanne Forandringer, som de maatte anføre ønskelige for deres Befolkning. Derfor er den første Grund, som synes mig at tale imod at udsætte Grundlovens Behandling, den, at vi her ikke lade det gunstige Tilbud gaar ubenyttet hen, som muligt aldrig vilde vende tilbage. Der-naest ere vi ogsaa af vore Velgere udsat til at behandle Grundloven, og i dette Henseende ere vi sammensatte af vor Konge. Det blev vist ikke ubemærket af Forsamlingen, hvorledes han i sin Tale til os havde betonet de Ord: „I dette Henseende“. Det kunde maatte være Lovl underkastet, hvorvidt vi ere bestjete til at indlaade os paa andre Spørgsmaal; men det kan aldrig være tvivlsomt, at vi ikke blot ere bestjete, men ogsaa forsligede til at behandle Grundloven, og jeg kan ikke forstaae, hvorledes vi kunde forstaae det for for vore Velgere, naar vi, efterat Grundloven var os forelagt, af egen Drift udslog os for dens Behandling. Et andet Spørgsmaal blive behandlet, navnlig om Krig og Fred, under saa forskellige Forhold, vilde ikke finde Tilgængelighed, kan at vi derudover ikke stode vort egentlige Kald fra os. Endelig er der endnu en Grund, som synes mig afgjørende. Vi have siden Waabenstilstanden befuldet os i en Tilstand, som vi neppe vilde, med hvad Ravn vi skulle benytte. Vi have saet ansvarlige Ministre, men dette er dog i Grundten det Gænde af hvad der gjælder at henseses til en fri Forsamling, og vi have dermed dog egentlig ikke gaaet andet, end at indtræde for en Herr, nu Herr Generer regiere hver for sig med uafhængig Magt, og Uafhængigheden er dog ingen Sandhed, naar der ikke gjøres en Grundlov, hvorved der kan dommes. En saadan Tilstand er ikke ønskelig, og var den maatte nødvendig i sin Tilblivelse, og har den maatte været udsættelig indtil nu, saa er den det nu ikke mere og bør ikke være længere,